

VeeteeltVlees bestaat 10 jaar en werpt een blik op de trends en ontwikkelingen rondom het voermanagement bij vleesvee nu en in de toekomst.

veeteeltvlees
10 JAAR!

Met de stijgende voerkosten staat voermanagement meer dan ooit onder de aandacht. Ook op vleesveebedrijven. 'De kwaliteit van het ruwvoer zal zeer belangrijk worden.' Aan het woord is Leo Fiems, als onderzoeker aan het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) al jaren betrokken in studies naar vleesveerantsoenen.

Leo Fiems wijst meteen op het spanningsveld rond veevoer, voedsel en brandstof. 'Maar ook methaan en de uitstoot van broeikasgassen zullen bepalend zijn in de toekomst. Nu al is bekend dat veel ruwe vezel ook veel broeikasgassen betekent. Het moet nog gekwantificeerd worden, maar als we weten hoeveel en welke voedermiddelen bepaalde emissies teweegbrengen, dan zal ook dat van invloed zijn op rundveerantsoenen.'

Bijvoeren van jongvee

De ontwikkelingen op het gebied van vleesveevoeding plaatst Leo Fiems graag binnen de verschillende diergroepen. Bij het afmesten van vee is dat onder meer het bijstellen van de structuurwaardering. 'De tendens was vroeger om in de afmestperiode met krachtvoer te werken met wat stro in de ruif. Gaandeweg is doorgedrongen dat een minimum aan stro en ruwvoer beter in het rantsoen gemengd kan worden.'

Als andere trend noemt Leo Fiems de opmars van een totaalrantsoen. Gemengd voeren wordt ook bij vrouwelijk fokvee meer en meer toegepast. 'Veehouders werken vaker met een gemengd rantsoen met behulp van een mengvoerwagen. Bij fokvee zien we dat vaak beperktere hoeveelheden krachtvoer gegeven worden, dikwijls een eiwit-supplement in de vorm van soja of eventueel ureum.' Bij het witblauwe jongvee ziet Leo Fiems dat de kennis rondom bijvoeren ook in de praktijk is doorgedrongen. 'De beperkte opnamecapaciteit van vleesvee zorgt er zeker bij jongvee voor dat de balans tussen energie en eiwit in het rantsoen goed in de gaten moet worden gehouden. Naast

Minder mest zet ruwvoerbrenghet onder druk

Na kwantiteit meer kwaliteit

Alles draait om voer op rundveebedrijven. Voeermanagement en -techniek evolueerden de voorbije tien jaar naar minder krachtvoer, meer bijproducten en dat alles in een gemengde vorm.

Maar ook de teelttechniek ontwikkelt verder.

tekst **Annelies Debergh**

het bijvoederen van energie is ook een eiwitbron belangrijk. Dan kun je je zelfs afvragen hoe zinvol het is om jongvee nog op de weide te laten en of het niet evengoed de zomer op stal kan doobrengegen terwijl het winterrantsoen gewoon wordt doorgegeven. Zo worden niet alleen betere groeisnelheden gescoord,

maar is ook een positief effect te zien bij het tijdig afkalven van vee.'

In geval van bijvoeding op de weide noemt Leo Fiems ook de kwaliteit van het gras. 'Door een goed graslandbeheer kan nog een meerwaarde worden behaald', klinkt de onderzoeker resoluut. 'Door een optimaal beheer van de wei-

den kan vaak nog een beter rendement gehaald worden. Daar ligt nog winst. In de praktijk betekent dat bij een teveel aan grasgroei een deel van de weide afsluiten en maaien. In het verleden hoefde de veehouder hier niet aan te werken, maar met de stijgende voerkosten in de toekomst komt dat wel aan de orde.'

Laurence Hubrecht, werkzaam als vleesveeadviseur voor de Vlaamse overheid, ziet nog mogelijkheden. 'Bij de afmeststieren is het berekenen van rantsoenen algemeen ingeburgerd, maar voor de andere diercategorieën is daar nog een weg af te leggen.'

Net als Leo Fiems ziet Laurence Hubrecht het aandeel bijproducten in het vleesveerantsoen toenemen. 'Vleesveehouders werken stilaan ook met bijproducten uit de bio-ethanolproductie en door de teelt van korrelmais heeft ook ccm zijn intrede gedaan.' Ze wijst op de invloed van hogere prijzen voor krachtvoer. 'Maar werken met bijproducten is ook niet voor elk bedrijf weggelegd. Niet altijd zijn er voldoende mogelijkheden voor opslag en ook gemengd voeren blijft met de lage marges in vleesveehouderij een dure techniek.'

De aandacht voor mineralenvoorziening

is wel overduidelijk toegenomen. 'Het gebruik wordt meer en meer afgestemd op de behoefte wat mineralen en sporenelementen betreft. Er is daarin nog verbetering mogelijk. Vanuit de voorlichting krijgen veehouders het advies om eerst onderzoek te doen naar mogelijke tekorten. Dat betekent extra tijd en kosten, maar door gericht supplementeren kan een veehouder overbodige uitgaven aan mineralenpreparaten voorkomen.'

Winst ruwvoer stagneert

Behalve nieuwe inzichten in voerteknik en voermanagement heeft ook de plantenveredeling aanzienlijke slagen gemaakt. Johan Van Waes, wetenschappelijk directeur van de eenheid plant, teelt en omgeving aan het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), resumeert de evolutie sinds 2000. 'We zien dat de gemiddelde drogestofopbrengst van de vijf beste kuilmairassen jaarlijks met 0,4 procent is gestegen.' Voor korrelmais is de trend nog sterker. 'Daar steeg de korrelopbrengst sinds 2000 met elk jaar 1,8 procent. In tien jaar tijd is de korrelopbrengst met bijna een vijfde verhoogd. Dat is een spectaculaire toename.'

Zowel voor kuil- als voor korrelmairassen is de vroegheid toegenomen. 'Vanuit de selectie kan nog ingespeeld worden op een toename van de ziekteresistentie', ziet Johan Van Waes een aandachtspunt. Verdere opbrengstverhoging is niet meteen aan de orde. 'Met het mestbeleid is sprake van een duidelijk lagere input van stikstof, dat gebeurt nu stilaan ook met fosfor. Die lagere aanvoer van nutriënten zal zeker impact hebben en een verdere opbrengstverhoging in de weg staan. Dat geldt voor mais, maar zeker ook voor grassen.'

Op het vlak van teeltrotatie liggen nog uitdagingen. 'Voorlopig blijft maisteelt in een beperkte teeltrotatie. Onder invloed van een stijgende ziektedruk en door de keuze voor meer biodiversiteit in Europese regelgeving heeft de monocultuur van mais zijn limieten bereikt.' De zoektocht naar grasrassen die met een lagere stikstofinput toch voldoende productie leveren, brengt andere grassoorten onder de aandacht. 'Meer en meer dieren worden op stal gehouden en dan komen ook de iets robuustere grastypes meer naar voren', stelt Johan Van Waes. Kansen liggen daar onder meer voor rietzwengras, dat met name voor inkuildoeleinden goed scoort. 'Het is bovendien een soort die langere periodes van droogte beter kan overbruggen. Ook in het kader van klimaatverandering is dat een pluspunt.'

Sojateelt als alternatief?

Mogelijk zijn er ook kansen voor nieuwe eiwitteelten in onze regio. Zo lopen zowel in Nederland als in Vlaanderen proeven met sojateelt. 'De opbrengstverwachting ligt momenteel op 2,5 tot 3 ton per hectare. Om echt rendabel te zijn zou dat 4 tot 4,5 ton per hectare moeten zijn. Daar ligt nog werk voor de veredeling, maar het biedt in elk geval een goed vooruitzicht.'

Hoewel de ontwikkeling nog in een beginstadium is, ziet ook Leo Fiems kansen voor eigen sojateelt. 'In de toekomst moeten veehouders zich hoe dan ook meer afvragen welke teelten het best passen in hun teeltplan en dan ontstaan mogelijkheden voor andere teelten, zoals onder meer de meer eiwitrijke gewassen.' Misschien kan ook de toepassing van genetische modificatie daar nog wat betekenen, al blijft het nog vroeg om die technieken op korte termijn toe te passen. 'Als bijvoorbeeld door de introductie van een bepaald gen soja goed in onze regio kan gedijen, dan zou dat een positieve ontwikkeling kunnen zijn.'

In de toekomst nog meer gemengd voeren op vleesveebedrijven